

20 Nisan 2012

VERGİ SİRKÜLERİ

NO: 2012/53

KONU

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Yayınlandı.

17 Nisan 2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmi Gazete’de Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlandı.

Tebliğ ile 12/5/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği’nde değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerin tamamı bu sirkülerin devamında yer almakla birlikte, değişikliklerden öne çıkan hususlar aşağıdaki gibidir.

- Eksik gün bildirim** yükümlüğü kapsamına giren özel sektör işyerleri için çalıştırılan sigortalı sayısı 50’den **30’a** indirilmiştir. (Madde 102) Böylelikle **30** ve üzerinde sigortalının çalıştırıldığı aylara ilişkin özel sektör işyerlerinde eksik gün bildirim nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesinde belirtilmesi yeterli olacaktır. Bu işyerleri için ayrıca eksik gün bildirim formu ile eki belgeler aranmayacaktır.
- Sigortalılık hizmetlerinin geriye yönelik tespitinde yapılan değişiklik ile, bir yıllık süreyi aşan sigortalı çalışmalarında, **bir yıldan önceki sigortalılık hizmetlerinin dikkate alınabilmesi için** her zaman düzenlenebilir nitelikte olmayan kanunen geçerli kayıt ve belgeler ile kanıtlanması zorunluluğu getirilmiştir. (Madde 26)
- İş kazasının sigortalının bildirilmesi gereken kanuni süre içerisinde meydana gelmesi halinde, 5510 Sayılı Kanun’un **Süresinde bildirilmeyen sigortalılıktan doğan sorumluluk** başlıklı 23 üncü maddesi hükmü uygulanmayacaktır.

Tebliğ ile Yapılan Değişikliklerin Tamamı

- Söz konusu Tebliğ ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin **Tanımlar** başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
“f) Genel Müdürlük: Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü ,”	f) Genel Müdürlük: Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü,”

2. Aynı Yönetmeliğin **Sigortalı hizmet kayıtlarının oluşturulması** 20 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Kaldırılan cümle:

Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğünce yapılacak işlemler için de bu kayıtlar kullanılabilir.

3. Aynı Yönetmeliğin **Hizmetlerin tespiti** başlıklı 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Bir yıllık süreyi aşan sigortalı çalışmalar ise her zaman düzenlenebilir nitelikte olmayan kanunen geçerli kayıt ve belgeler ile kanıtlanmak şartıyla dikkate alınabilir.

4. Aynı Yönetmeliğin **Sigortalılara verilecek olan istirahatlar** başlıklı 39 uncu maddesinin beşinci fıkrasındaki “Kurumca” ibaresi “Bakanlıkça” olarak değiştirilmiş ve yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
“(7) Kurumca yetkilendirilen tek hekim veya sağlık kurulu tarafından verilecek istirahatler, örneği Kurumca belirlenen belge ile elektronik ortamda Kuruma gönderilir. Gönderilen bu belge işverence görüntülenebildiğinden, çalışılmadığına dair bildirim Kuruma gönderilmesi için yapılan tebligat yerine geçer.”	“(7) Kurumca yetkilendirilen tek hekim veya sağlık kurulu tarafından verilecek istirahatlar, örneği Kurumca belirlenecek—belgenin kaldırılması—veya elektronik ortamda düzenlenmesi suretiyle verilir.

5. Aynı Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin;

a) “Geçici iş göremezlik ödeneğinin ödenmesi” başlığı, “**Geçici iş göremezlik ödeneğinin ödenmesi ve hesaplanması**” olarak değiştirilmiştir.

b) Birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
e) Kanunun ek 5 inci maddesinde yer alan tarım ve orman işlerinde süreksiz olarak çalışan sigortalılara ; iş kazasının olduğu tarihten en az on gün önce tescil edilmiş olmaları, sigortalılıklarının sona ermemiş olması ve prim ve prime ilişkin herhangi bir borcunun bulunmaması şartıyla bu Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığından dolayı geçici iş göremezlik ödeneği	e) Kanunun ek 5 inci maddesinde yer alan tarım ve orman işlerinde süreksiz çalışan sigortalıların iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kollarından sağlanan yardımlardan yararlanabilmeleri için iş kazasının olduğu tarihten en az on gün önce tescil edilmiş olmaları ve sigortalılıklarının sona ermemiş olması, bu Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığından dolayı geçici iş göremezlik ödeneği,"

c) Dokuzuncu fıkrasının birinci cümlesindeki “fıkrası” ibaresi “fıkrasının” şeklinde, (c) bendindeki “Viziteye çıktığı” ibaresi “Sağlık hizmet sunucusuna müracaat ettiği” şeklinde değiştirilmiş ve (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
“a) Bir veya birden fazla işyerinde çalışan sigortalının istirahatli olduğu dönemde işverenleri tarafından işyerlerinde çalışıp çalışmadığı,”	a) İstirahatlı olduğu dönemde işyerinde çalışıp çalışmadığı,

ç) Onikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
“(12) Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan istirahat raporlarıyla birlikte, istirahatli olduğu dönemde işyerinde çalışmadığına dair yazılı veya elektronik ortamda beyanı istenir, bunların dışında bilgi ve belge istenmez.”	(12) Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası (b) bendi kapsamındaki sigortalılar sadece , istirahat raporlarıyla birlikte PTT bank veya banka hesap numaralarını Kuruma bildirirler, bunlardan Kurumca çalışmadığına dair beyan dışında bilgiler istenmez.”

6. Aynı Yönetmeliğin 41 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
“(3) Sürekli iş göremezlik geliri bağlanabilmesi için, sigortalının çalıştığı işten ayrılması, iş yerini kapatması veya devretmesi şartı aranmaz. Örneği Kurumca hazırlanacak tahsis talep dilekçesini doğrudan Kuruma vermesi veya posta yoluyla ya da elektronik ortamda göndermesi gerekir.”	“(3) Sürekli iş göremezlik geliri bağlanabilmesi için, sigortalının çalıştığı işten ayrılması, iş yerini kapatması veya devretmesi şartı aranmaz. Örneği Kurumca hazırlanan tahsis talep dilekçesi ile ilgili üniteye başvurması yeterlidir. Tahsis talep dilekçesine bir adet belgelik fotoğraf eklenir. ”

7. Aynı Yönetmeliğin **İşverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu** başlıklı 45 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Sigortalının bildirilmesi gereken kanuni süre içerisinde meydana gelen iş kazalarında, Kanununun 23 üncü maddesi hükmü uygulanmaz.

8. Aynı Yönetmeliğin **Peşin sermaye değeri tabloları** başlıklı 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlükten kaldırılan cümle:

Peşin sermaye değeri hesaplamalarıyla ilgili usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak tebliğ ile duyurulur.”

9. Aynı Yönetmeliğin **Sevk işlemleri** başlıklı 50 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) İkinci ve üçüncü fıkralardaki sigortalıların sevk işlemi yapıp da aylık bağlanmadan önce prim borçlarını ödemesi ve malul sayılmaları durumunda, sevk işlemlerine ilişkin masraflar Kurumca karşılanır.”

10. Aynı Yönetmeliğin **Malullük aylığı başvurusu ve istenecek belgeler** başlıklı 53 üncü maddesinin ikinci ve **Yaşlılık aylığı başvurusu ve istenecek belgeler** başlıklı 56 ncı maddesinin dördüncü fıkralarındaki “sigortalının bir adet belgelik fotoğrafı ve” ibaresi metinden çıkartılmıştır.

11. Aynı Yönetmeliğin **Ölüm aylığı başvurusu ve istenecek belgeler** başlıklı 61 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlükten kaldırılan cümle:

a) 15 yaşından küçük çocuklar hariç olmak üzere bir adet belgelik fotoğraf,

12. Aynı Yönetmeliğin **Ölüm toptan ödemesi ve ihyası** başlıklı 63 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
2) Ölüm toptan ödemesi yapılabilmesi için, hak sahiplerinin örneği Kurumca hazırlanacak tahsis talep dilekçesini doğrudan Kuruma vermesi veya posta yoluyla ya da elektronik ortamda göndermesi gerekir.	2) Ölüm toptan ödemesi yapılabilmesi için, hak sahiplerinin örneği Kurumca hazırlanacak tahsis talep dilekçesi ile Kuruma başvurmaları şarttır.

Eklenen fıkra:

“(5) Sigortalının toptan ödeme tutarına, varsa hizmet borçlanmaları ile isteğe bağlı sigorta primleri dahil edilir. Ancak, kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası primleri toptan ödeme yoluyla ödenmez.”

13. Aynı Yönetmeliğin Ülkemiz ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde çalışan sigortalılara sağlanan haklar başlıklı 88 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
“(2) Durumu 86 ncı maddeye uygun olan sigortalının, tedavi gördüğü sağlık tesislerinden alacağı raporlarda belirtilen tedavi ve istirahat sürelerine ait, Kanuna göre hak kazandığı geçici iş göremezlik ödenekleri ve emzirme ödeneği, bu ödeneklere ait belgelerin ilgili ülkede bulunan Ülkemiz dış temsilciliklerince onanması halinde Kurumca ayrıca tasdik edilme şartı aranmaksızın Türk Lirası olarak ödenir.”	2) Durumu bu—Yönetmeliğin 86 ncı maddesine uygun olan sigortalının, tedavi gördüğü sağlık tesislerinden alacağı raporlarda belirtilen tedavi ve istirahat sürelerine ait, Kanuna göre hak kazandığı geçici iş göremezlik ödenekleri ve emzirme ödeneği, raporun Kurumca tasdik edilme şartı aranmaksızın Türk Lirası olarak ödenir

14. Aynı Yönetmeliğin Kısmi süreli çalışmalarda prim ödeme gün sayısı 101 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlükten kaldırılan fıkra:

2) Kısmi süreli çalışma, işveren ile sigortalının yazılı olarak yapılan iş sözleşmesinin niteliğine bağlı, aylık ücret karşılığı çalışma biçiminde imzalanmışsa, sigortalı haftalık çalışma süresine bakılmaksızın tam ay olarak bildirilir.”

15. Aynı Yönetmeliğin Aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi, verilmesi ve saklanması başlıklı 102 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde yer alan “kesinleşen” ibaresi metinden çıkartılmış, fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş ve ondördüncü fıkrasında yer alan “50” sayısı “30” olarak değiştirilmiştir.

“h) Kamu kurumlarında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için idare mahkemesi kararları veya idarece verilen kararlar gereğince geriye yönelik ücret ödenmesi halinde, mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günden veya idarenin karar tarihinden itibaren,”

16. Aynı Yönetmeliğin Sigorta primlerinin ödenme süresi ve erken ödeme başlıklı 108 inci maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki (i) bendi eklenmiş ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Eklenen bent:

“i) Kamu kurumlarında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için idare mahkemesi kararları veya idarece verilen kararlar gereğince geriye yönelik ücret ödenmesi halinde mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günden veya idarenin karar tarihinden itibaren,”

Yeni düzenleme:	Eski düzenleme:
“(5) Kurum, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, diğer tahsilat yolları dışında, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek kaydıyla kesinti yapmaya , kesinti oranını % 5 oranına kadar belirlemeye yetkilidir . Kurum bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tebliğ ile belirler.”	“(5) Kurum, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, diğer tahsilat yolları dışında, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek kaydıyla %5 oranında kesinti yaptırmak suretiyle tahsil eder . Kurum bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tebliğ ile belirler.”

17. Aynı Yönetmeliğin Araştırma ve re'sen yapılacak işlemlerde ortak hükümler başlıklı 112 nci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “sigortalı işe giriş bildirgesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sigortalı işten ayrılış bildirgesi” ibaresi eklenmiştir.

18. Aynı Yönetmeliğin İsteğe bağlı sigortalılar başlıklı geçici 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlükten kaldırılan fıkra:

(4) 1/10/2008 tarihinden önce, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde belirtilen işleri, hizmet akdiyle herhangi bir işverene tabi olmaksızın sürekli ve kazanç getirici nitelikte yapmakta olanlardan, 1/10/2008 tarihinden sonra aynı şartlarla bu işleri yaptıkları tespit edilen kadınların; isteğe bağlı sigortalı olarak 2008 yılı için Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının onbeş katı üzerinden başlanılarak, takip eden her yıl için bir puan arttırılmak suretiyle otuz katını geçmemek üzere malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi öderler. Bu durumdaki sigortalıların tespiti, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenecek usul ve esaslara göre yapılır.

19. Aynı Yönetmeliğin Eski gelir ve aylıklarda durum değişiklikleri ve alt sınır aylığı başlıklı geçici 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamındaki sigortalıların hak sahiplerine bağlanan ölüm aylıklarında bir veya iki hak sahibi için ödenecek alt sınır aylıklarının sigortalının aylığından fazla olması halinde, sigortalının aylığı, tamamı dağıtılacak şekilde hak sahiplerine hisseleri oranında ödenir.”

20. Aynı Yönetmeliğin 506 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri başlıklı geçici 5 inci maddesinin altıncı fıkrasının son cümlesinde yer alan “Genel Müdürlükçe” ibaresinden önce gelmek üzere “ilgili” ibaresi eklenmiştir.

21. Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Bazı sigortalıların prim ödeme gün sayıları

GEÇİCİ MADDE 30 – (1) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan köy muhtarları, (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde yer alan tarımsal faaliyette bulunanlar, Kanunun ek 5 ve ek 6 ncı maddelerine tabi sigortalılar ile Kanunun geçici 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında isteğe bağlı sigorta primi ödeyen kadın sigortalılardan

alınacak prim miktarına bakılmaksızın ay içinde sigortalılığın başlaması ve sona ermesi halleri hariç olmak üzere prim ödeme gün sayısı 30 gün olarak kabul edilir.”

“Aylık ve gelirlerin birleşmesi

GEÇİCİ MADDE 31 – (1) İştirakçiliği Kanunun yürürlük tarihinden önce başlayan, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerinin Kanunun yürürlük tarihinden önce;

a) Bir dosyadan gelir veya aylık almakta iken Kanunun yürürlük tarihinden sonra yeni bir dosyadan gelir veya aylığa hak kazanması halinde; eski ve yeni sigortalılık halinin aynı olması durumunda Kanunun 54 üncü maddesi, farklı olması durumunda ise Kanunun yürürlük tarihinden önceki kanunların mülga hükümleri uygulanır.

b) Birden fazla dosyadan gelir ve aylık almakta iken Kanunun yürürlük tarihinden sonra yeni bir dosyadan gelir ve aylığa hak kazanması halinde, yeni bağlanacak dosyadaki gelir ve aylık miktarı da dahil olmak üzere (a) bendinde belirtilen şekilde mukayese işlemi yapılarak en düşük miktarda dosya kapsamından çıkarılır.

(2) (a) ve (b) bentlerine göre yapılan değerlendirme sonucunda, tercih durumları hariç olmak üzere sigortalı ve hak sahiplerine ödenecek gelir ve aylıklara ilişkin dosya sayısı ile gelir ve aylık miktarı, Kanunun yürürlük tarihinden önceki dosya sayısı ile gelir ve aylık miktarının altında olamaz.”

22. Aynı Yönetmeliğin Ek-4, Ek-5 ile Ek-9’un açıklamalar kısmı ekteki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğe aşağıdaki bağlantı yoluyla ulaşabilirsiniz.

[**Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik**](#)

Saygılarımızla,

Deloitte Türkiye

Sirkülerlerimizde yer alan bilgiler belli bir konunun veya konuların çok geniş kapsamlı bir şekilde ele alınmasından ziyade genel çerçevede bilgi vermek ve yorum yapmak amacını taşımaktadır. Bu sirkülerler ile amacımız muhasebe, vergi, yatırım, danışmanlık alanlarında veya diğer türlü profesyonel bağlamda tavsiye veya hizmet sunmak değildir. Bilgileri kişisel finansal veya ticari kararlarınızda yegane dayanak olarak kullanmaktan ziyade, konusuna hakim profesyonel bir danışmana başvurmanız tavsiye edilir. Bu sirkülerler ve içeriğindeki bilgiler, oldukları şekliyle sunulmaktadır; "DRT Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim A.Ş." ve İngiltere mevzuatına göre kurulmuş olan "Deloitte Touche Tohmatsu Limited" ve onun üye firmaları ve bunların iştirakleri ve fiyalleri (bundan böyle ayrı ayrı veya birlikte "Deloitte"), bunlarla ilgili sarıh veya zımnî bir beyan ve garantide bulunmamaktadır. "Deloitte", söz konusu sirkülerlerin ve içeriğindeki bilgilerin hata içermediğine veya belirli performans ve kalite kriterlerini karşıladığına dair bir güvence vermemektedir. Sirkülerleri ve içeriğindeki bilgileri kullanımınız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir ve bu kullanımdan kaynaklanan her türlü zarara dair risk ve sorumluluk tamamen tarafınızca üstlenilmektedir. "Deloitte", söz konusu kullanımdan dolayı, (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) sözleşmesel bir dava, kanun veya haksız fiilden doğan her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.